

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 18ης Ιανουαρίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων – Άρθρα 63 και 65 ΣΛΕΕ – Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 – Άρθρο 11 – Επιβαρύνσεις στα εισοδήματα από κεφάλαια οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης κράτους μέλους – Απαλλαγή των υπηκόων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους μέλους – Φυσικά πρόσωπα που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης τρίτου κράτους – Διαφορετική μεταχείριση – Περιορισμός – Δικαιολόγηση»

Στην υπόθεση C-45/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) με απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Ιανουαρίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Frédéric Jahin

κατά

Ministre de l'Économie et des Finances,

Ministre des Affaires sociales et de la Santé,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Borg Barthet, προεδρεύοντα τμήματος, M. Berger και F. Biltgen (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο F. Jahin, εκπροσωπούμενος από τον E. d'Onofrio di Meo, avocat,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και R. Coesme,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους D. Martin και L. Malferrari,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 63 έως 65 ΣΛΕΕ, καθώς και του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Frédéric Jahin και του *Ministre de l'Économie et des Finances* (Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Γαλλία) καθώς και του *Ministre des Affaires sociales et de la Santé* (Υπουργού Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας, Γαλλία), σχετικά με την καταβολή διαφόρων εισφορών και φορολογικών επιβαρύνσεων για τα έτη από το 2012 έως το 2014, όσον αφορά εισπραχθέντα στη Γαλλία εισοδήματα από περιουσία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Ο κανονισμός 883/2004 κατήργησε, από 1ης Μαΐου 2010, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και επικαιροποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 1408/71). Ωστόσο, οι κρίσιμες για την παρούσα υπόθεση διατάξεις του κανονισμού 883/2004 δεν υπέστησαν ουσιαστική τροποποίηση σε σχέση με τις αντίστοιχες διατάξεις του καταργηθέντος κανονισμού.
- 4 Το άρθρο 2 του κανονισμού 883/2004, με τίτλο «Προσωπικό πεδίο εφαρμογής», ορίζει, στην παράγραφο 1:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους υπηκόους κράτους μέλους, τους ανιθαγενείς και τους πρόσφυγες που κατοικούν σε κράτος μέλος και υπάγονται ή είχαν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους και στους επιζώντες τους.»
- 5 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις νομοθεσίες που αφορούν τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που έχουν σχέση με:

α) παροχές ασθένειας·

β) παροχές μητρότητας και ισοδύναμες παροχές πατρότητας·

γ) παροχές αναπηρίας·

δ) παροχές γήρατος·

ε) παροχές επιζώντων·

- στ) παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας·
- ζ) επιδόματα θανάτου·
- η) παροχές ανεργίας·
- θ) παροχές προσύνταξης·
- ι) οικογενειακές παροχές.»
- 6 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει:
- «Τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται ο παρών κανονισμός υπάγονται στη νομοθεσία ενός και μόνου κράτους μέλους. [...]»
- 7 Ο κανονισμός 883/2004 εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) δυνάμει της αποφάσεως 76/2011 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ, της 1ης Ιουλίου 2011, για την τροποποίηση του παραρτήματος VI (Κοινωνική ασφάλιση) και του πρωτοκόλλου 37 στη Συμφωνία ΕΟΧ (ΕΕ 2011, L 262, σ. 33).
- 8 Εξάλλου, όσον αφορά την Ελβετική Συνομοσπονδία, κατά το άρθρο 8 της συμφωνίας για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο την 21η Ιουνίου 1999 (ΕΕ 2002, L 114, σ. 6), και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2002, τα συμβαλλόμενα μέρη ρυθμίζουν, σύμφωνα με το παράρτημα II της συμφωνίας αυτής, τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Με την απόφαση 1/2012 της Μεικτής Επιτροπής που συστάθηκε βάσει της Συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, της 31ης Μαρτίου 2012, που αντικαθιστά το παράρτημα II της εν λόγω συμφωνίας για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ 2012, L 103, σ. 51), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2012, το τμήμα Α του εν λόγω παραρτήματος ενημερώθηκε και παραπέμπει πλέον στον κανονισμό 883/2004.

Το γαλλικό δίκαιο

- 9 Δυνάμει του άρθρου 1600-0 C του code général des impôts (Γενικού Φορολογικού Κώδικα), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης:
- «Η γενικευμένη εισφορά κοινωνικού χαρακτήρα θεσπίζεται, ελέγχεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου L. 136-6 του code de la sécurité sociale (κώδικα κοινωνικής ασφάλισης).»
- 10 Το άρθρο L. 136-6 του κώδικα κοινωνικής ασφάλισης, όπως έχει τροποποιηθεί από τον νόμο 2012-958, της 16ης Αυγούστου 2012, έχει ως εξής:
- «I. – Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στη Γαλλία, κατά την έννοια του άρθρου 4B του Γενικού Φορολογικού Κώδικα, υπόκεινται σε γενικευμένη εισφορά κοινωνικού χαρακτήρα επί των εισοδημάτων από περιουσία, ο οποίος υπολογίζεται επί του καθαρού ποσού που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος [...]
- I bis. – Στην εισφορά υπόκεινται επίσης τα φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν φορολογική κατοικία στη Γαλλία κατά την έννοια του άρθρου 4B του Γενικού Φορολογικού Κώδικα, βάσει του καθαρού εισοδήματος που αναφέρεται στην περίπτωση I, στοιχείο a, του άρθρου 164B του ίδιου κώδικα, το οποίο λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 11 Ο F. Jahin, Γάλλος υπήκοος, διαμένει στην Κίνα από το 2003. Ασκεί εκεί επαγγελματική δραστηριότητα και είναι ασφαλισμένος σε ιδιωτικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης.
- 12 Το διάστημα από το 2012 έως το 2014, του επιβλήθηκαν, στη Γαλλία, διάφορες επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από ακίνητα, καθώς και επί της υπεραξίας που δημιουργήθηκε από τη μεταβίβαση ακινήτου.
- 13 Το Δικαστήριο, επιληφθέν ήδη αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως εκ μέρους του αιτούντος δικαστηρίου, δηλαδή του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία), σε άλλη υπόθεση σχετικά με πανομοιότυπες επιβαρύνσεις επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2015, de Ruyter (C-623/13, EU:C:2015:123), έχει κρίνει, κατ' ουσίαν, ότι οι επιβαρύνσεις αυτές, στον βαθμό που έχουν άμεσο και ουσιαστικό σύνδεσμο με ορισμένους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που απαριθμούνται στο άρθρο 4 του κανονισμού 1408/71, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού και υπόκεινται στην αρχή της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, μολονότι υπολογίζονται επί των εισοδημάτων από την περιουσία των υποκειμένων στον φόρο, ανεξαρτήτως της εκ μέρους τους ασκήσεως οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας.
- 14 Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, το αιτούν δικαστήριο έκρινε, με απόφαση της 27ης Ιουλίου 2015, ότι κάθε φυσικό πρόσωπο που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης σε άλλο κράτος μέλος μπορεί βασίμως να ζητήσει την απαλλαγή από τις επιβαρύνσεις που του επιβλήθηκαν στη Γαλλία επί των εισοδημάτων από την περιουσία του.
- 15 Η διαδικασία επιστροφής των επιβαρύνσεων που επιβλήθηκαν κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης διευκρινίζεται σε δύο ανακοινωθέντα Τύπου της 20ής Οκτωβρίου 2015 τα οποία εκδόθηκαν, αφενός, από τον secrétaire d'État chargé du Budget (αρμόδιο για τον προϋπολογισμό Υφυπουργό, Γαλλία) και, αφετέρου, από τον directeur général des Finances publiques (γενικό διευθυντή των Δημοσίων Οικονομικών, Γαλλία). Στα ανακοινωθέντα αυτά διευκρινίζεται μεταξύ άλλων ότι δικαίωμα επιστροφής έχουν μόνον τα φυσικά πρόσωπα που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους, πλην της Γαλλικής Δημοκρατίας, το οποίο βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στον ΕΟΧ ή στην Ελβετική Συνομοσπονδία, αποκλείοντας έτσι τα φυσικά πρόσωπα που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης σε τρίτο κράτος.
- 16 Στις 11 Μαρτίου 2016, ο F. Jahin άσκησε, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, αίτηση ακυρώσεως, λόγω υπερβάσεως εξουσίας, των δύο αυτών ανακοινωθέντων Τύπου, προβάλλοντας ότι ο εν λόγω αποκλεισμός αντιβαίνει στον κανονισμό 883/2004 και στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων την οποία εγγυάται το άρθρο 63 ΣΛΕΕ.
- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«Έχουν τα άρθρα 63, 64 και 65 ΣΛΕΕ την έννοια ότι:

- 1) συνιστά περιορισμό στις κινήσεις κεφαλαίων από και προς τρίτες χώρες, ο οποίος, κατ' αρχήν, απαγορεύεται από το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, το ότι πρόσωπο που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης κράτους τρίτου προς την [...] Ένωση, πλην των κρατών μελών του [ΕΟΧ] ή της [Ελβετικής Συνομοσπονδίας], υπόκειται, όπως τα πρόσωπα που υπάγονται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης στη Γαλλία, στις επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από κεφάλαιο που προβλέπει η γαλλική νομοθεσία η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

[883/2004], ενώ πρόσωπο που υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης κράτους μέλους εκτός της [Γαλλικής Δημοκρατίας] δεν μπορεί, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του κανονισμού αυτού, να υπόκειται στις επιβαρύνσεις αυτές;

- 2) σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, μπορεί ο περιορισμός αυτός στις κινήσεις κεφαλαίων, ο οποίος απορρέει από τον συνδυασμό γαλλικής νομοθεσίας, η οποία επιβάλλει τις επίδικες επιβαρύνσεις σε όλους όσους αποκτούν ορισμένα εισοδήματα από κεφάλαιο αδιακρίτως του τόπου της υπαγωγής τους σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης, και πράξεως του παραγωγού δικαίου της [...] Ένωσης, να θεωρηθεί συμβατός προς τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου της Συνθήκης [ΛΕΕ], ιδίως:
- υπό το πρίσμα του άρθρου 64, παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ], για τις κινήσεις κεφαλαίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, για τον λόγο ότι ο περιορισμός απορρέει από την αρχή της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους που προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού [883/2004], η οποία εισήχθη στο δίκαιο της Ένωσης με το άρθρο 13 του κανονισμού [1408/71], δηλαδή σε ημερομηνία προγενέστερη της 31ης Δεκεμβρίου 1993, ενώ οι επίμαχες επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από κεφάλαιο καθιερώθηκαν ή κατέστησαν εφαρμοστές μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1993·
 - υπό το πρίσμα του άρθρου 65, παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ], για τον λόγο ότι η γαλλική φορολογική νομοθεσία, η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με τον κανονισμό [883/2004], καθιερώνει διάκριση μεταξύ των φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση βάσει του κριτηρίου που αντλείται από την υπαγωγή σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης·
 - υπό το πρίσμα της συνδρομής επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος, ικανών να δικαιολογήσουν περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, οι οποίοι αντλούνται από το γεγονός ότι οι διατάξεις που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνιστούν περιορισμό των κινήσεων κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες εξυπηρετούν τον επιδιωκόμενο με τον κανονισμό [883/2004] σκοπό της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της [...] Ένωσης;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 18 Με τα δύο αυτά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν τα άρθρα 63 και 65 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε νομοθεσία κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δυνάμει της οποίας ο υπήκοος του κράτους μέλους αυτού, ο οποίος κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του εν λόγω τρίτου κράτους, υπόκειται, στο κράτος μέλος αυτό, σε επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από κεφάλαια ως εισφορά στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης που αυτό έχει θεσπίσει, ενώ ο υπήκοος της Ένωσης που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους μέλους απαλλάσσεται λόγω της αρχής της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού 883/2004, καθόσον η νομοθεσία αυτή συνιστά περιορισμό στις κινήσεις κεφαλαίων από ή προς τρίτες χώρες, ο οποίος απαγορεύεται.
- 19 Κατ' αρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 63 ΣΛΕΕ υλοποιεί την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, αφενός, μεταξύ των κρατών μελών και, αφετέρου, μεταξύ των κρατών μελών και των τρίτων χωρών.
- 20 Προς τούτο, το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 4 του τίτλου IV της Συνθήκης ΛΕΕ, το οποίο τιτλοφορείται «Κεφάλαια και πληρωμές», ορίζει ότι απαγορεύεται οποιοσδήποτε περιορισμός των κινήσεων κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.

- 21 Επομένως, το πεδίο εδαφικής εφαρμογής της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων του άρθρου 63 ΣΛΕΕ δεν περιορίζεται στις κινήσεις κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών, αλλά εκτείνεται και στις κινήσεις μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών.
- 22 Όσον αφορά το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του άρθρου 63 ΣΛΕΕ, μολονότι η Συνθήκη ΛΕΕ δεν ορίζει την έννοια «κινήσεις κεφαλαίων», κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου οι εν λόγω κινήσεις, κατά την έννοια του άρθρου αυτού, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις πράξεις με τις οποίες οι κάτοικοι αλλοδαπής πραγματοποιούν επενδύσεις σε ακίνητα ευρισκόμενα στο έδαφος κράτους μέλους (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 2001, Stefan, C-464/98, EU:C:2001:9, σκέψη 5· της 5ης Μαρτίου 2002, Reisch κ.λπ., C-515/99, C-519/99 έως C-524/99 και C-526/99 έως C-540/99, EU:C:2002:135, σκέψη 30, και της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, σκέψη 35).
- 23 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι επιβαρύνσεις όπως οι επιβαλλόμενες βάσει της επίμαχης στην κύρια δίκη εθνικής νομοθεσίας, καθόσον αφορούν τα εισοδήματα από ακίνητα και την υπεραξία κατόπιν της μεταβιβάσεως ακινήτου τα οποία εισέπραξε σε κράτος μέλος φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια του κράτους αυτού, αλλά κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, εμπίπτουν στην έννοια των «κινήσεων κεφαλαίων», όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 63 ΣΛΕΕ.
- 24 Πρέπει, στη συνέχεια, να καθοριστεί αν η φορολογική μεταχείριση από την επίμαχη εθνική νομοθεσία των υπηκόων της που κατοικούν σε τρίτο κράτος πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του τρίτου αυτού κράτους συνιστά περιορισμό στις κινήσεις των κεφαλαίων κατά την έννοια του άρθρου 63 ΣΛΕΕ.
- 25 Κατ' εφαρμογή πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου, στα μέτρα που απαγορεύονται από το άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ως περιορισμοί της κινήσεως κεφαλαίων, συγκαταλέγονται και εκείνα που μπορούν να αποτρέψουν τους κατοίκους αλλοδαπής από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κράτος μέλος ή να αποτρέψουν τους κατοίκους του εν λόγω κράτους μέλους από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε άλλα κράτη [αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 2006, van Hilten-van der Heijden, C-513/03, EU:C:2006:131, σκέψη 44· της 26ης Μαΐου 2016, NN (L) International, C-48/15, EU:C:2016:356, σκέψη 44, και της 2ας Ιουνίου 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, σκέψη 27].
- 26 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η γαλλική νομοθεσία μεταχειρίζεται με τον ίδιο τρόπο, αφενός, τους υπηκόους της που κατοικούν σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του κράτους αυτού, και, αφετέρου, τους Γάλλους υπηκόους που κατοικούν στη Γαλλία και υπάγονται εκεί σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης, δεδομένου ότι και στις δύο περιπτώσεις υπόκεινται κατά τον ίδιο τρόπο στις επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από κεφάλαιο που προβλέπει η εν λόγω εθνική νομοθεσία.
- 27 Αντιθέτως, υπόκεινται σε ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση οι υπήκοοι της Ένωσης που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους μέλους, κράτους μέλους του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, δεδομένου ότι απαλλάσσονται από τις εν λόγω επιβαρύνσεις.
- 28 Η διαφορετική αυτή μεταχείριση ενδέχεται να αποτρέψει τα φυσικά πρόσωπα που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης τρίτου κράτους, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε ακίνητα στο κράτος μέλος του οποίου έχουν την ιθαγένεια και μπορεί, επομένως, να εμποδίσει την κυκλοφορία των κεφαλαίων από τα εν λόγω τρίτα κράτη προς το κράτος μέλος αυτό.
- 29 Επομένως, εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, συνιστά περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων μεταξύ ενός κράτους μέλους και ενός τρίτου κράτους, ο οποίος απαγορεύεται, κατ' αρχήν, από το άρθρο 63 ΣΛΕΕ.

- 30 Τέλος, πρέπει να εξεταστεί εάν ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων μπορεί να δικαιολογηθεί.
- 31 Κατά το άρθρο 65, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, «[ο]ι διατάξεις του άρθρου 63 [ΣΛΕΕ] δεν θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών [...] να εφαρμόζουν τις οικείες διατάξεις της φορολογικής τους νομοθεσίας οι οποίες διακρίνουν μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση όσον αφορά την κατοικία τους [...]».
- 32 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η διάταξη αυτή, καθόσον εισάγει παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Επομένως, η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι κάθε εθνική φορολογική ρύθμιση που διακρίνει μεταξύ των φορολογούμενων αναλόγως του τόπου κατοικίας τους ή του κράτους μέλους στο οποίο επενδύουν τα κεφάλαιά τους είναι άνευ ετέρου συμβατή με τη Συνθήκη (αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 2013, Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, σκέψη 42, και της 7ης Νοεμβρίου 2013, K, C-322/11, EU:C:2013:716, σκέψη 34).
- 33 Συγκεκριμένα, η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 65, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ τελεί υπό τον περιορισμό της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, που προβλέπει ότι οι εθνικές διατάξεις στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού «δεν μπορούν να αποτελούν ούτε μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκριμένο περιορισμό της ελεύθερης κίνησης των κεφαλαίων και των πληρωμών, όπως ορίζεται στο άρθρο 63» (απόφαση της 17ης Οκτωβρίου 2013, Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, σκέψη 43).
- 34 Πρέπει, επομένως, να γίνει διάκριση μεταξύ των επιτρεπόμενων δυνάμει του άρθρου 65, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ περιπτώσεων άνισης μεταχείρισης και των αυθαίρετων διακρίσεων που απαγορεύονται από την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, προκειμένου να μπορεί μια εθνική κανονιστική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, να θεωρηθεί συμβατή προς τις διατάξεις της Συνθήκης περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, πρέπει η διαφορετική μεταχείριση να αφορά καταστάσεις που δεν είναι αντικειμενικώς συγκρίσιμες ή να δικαιολογείται από υπέρτερο λόγο δημοσίου συμφέροντος (αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 2000, Verkoijen, C-35/98, EU:C:2000:294, σκέψη 43· της 7ης Σεπτεμβρίου 2004, Manninen, C-319/02, EU:C:2004:484, σκέψεις 28 και 29, καθώς και της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, σκέψη 42).
- 35 Συνεπώς, τίθεται το ερώτημα αν υφίσταται, όσον αφορά την επιβολή επιβαρύνσεων, όπως αυτών της υποθέσεως της κύριας δίκης, αντικειμενική διαφορά, από την άποψη της κατοικίας τους, μεταξύ του υπηκόου της Ένωσης ο οποίος υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης κράτους μέλους, πλην του οικείου κράτους μέλους, και του υπηκόου του κράτους μέλους αυτού που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας.
- 36 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι το κριτήριο που προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση για να διαφοροποιήσει την κατάσταση μεταξύ των φορολογούμενων φυσικών προσώπων δεν συνδέεται βεβαίως ρητώς με την κατοικία τους, αλλά βασίζεται στην υπαγωγή τους σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης.
- 37 Εν πάση περιπτώσει, στον βαθμό που φυσικά πρόσωπα μη υπαγόμενα σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης ενός κράτους μέλους δεν είναι συνήθως κάτοικοι του κράτους μέλους αυτού, το κριτήριο αυτό οδηγεί στην πραγματικότητα σε διάκριση των φορολογούμενων φυσικών προσώπων αναλόγως της κατοικίας τους (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, σκέψη 38).

- 38 Επομένως, πρέπει να εξακριβωθεί αν ο υπήκοος της Ένωσης που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως άλλου κράτους μέλους βρίσκεται, σε σχέση με τον σκοπό, καθώς και με το αντικείμενο και το περιεχόμενο της νομοθεσίας του κράτους μέλους αυτού, σε κατάσταση συγκρίσιμη με την κατάσταση υπηκόου του εν λόγω κράτους μέλους, ο οποίος όμως κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως στο τρίτο αυτό κράτος (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, σκέψη 48).
- 39 Όσον αφορά, εν προκειμένω, τον σκοπό της γαλλικής νομοθεσίας, πρέπει να υπομνησθεί, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 13 έως 15 της παρούσας αποφάσεως, ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη ανακοινωθέντα Τύπου διευκρινίζουν απλώς τη διαδικασία επιστροφής των επιβαρύνσεων που επιβλήθηκαν κατά παράβαση του δικαίου της Ένωσης σε φυσικά πρόσωπα που εισέπρατταν εισόδημα από κεφάλαια στη Γαλλία, αλλά υπάγονταν σε καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως άλλου κράτους μέλους.
- 40 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την αρχή της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού 883/2004, δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να επιβάλλουν, σε υπηκόους της Ένωσης που υπάγονται σε καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως άλλου κράτους μέλους, επιβαρύνσεις, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, οι οποίες, μολονότι η εθνική νομοθεσία τις χαρακτηρίζει ως φόρους, έχουν άμεσο και αρκούντως ουσιαστικό σύνδεσμο με τις νομοθεσίες που διέπουν τους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως οι οποίες απαριθμούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004, και χρησιμοποιούνται ειδικώς και ευθέως για τη χρηματοδότηση του καθεστώτος κοινωνικής ασφαλίσεως του πρώτου κράτους μέλους (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, σκέψεις 23, 24, 26 και 39).
- 41 Η αρχή αυτή της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους που ισχύει στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως αποσκοπεί, όσον αφορά τους υπηκόους της Ένωσης που διακινούνται εντός της Ένωσης, στην αποφυγή των περιπλοκών που μπορεί να προκύψουν από την ταυτόχρονη εφαρμογή περισσότερων εθνικών νομοθεσιών και στην εξάλειψη της άνισης μεταχειρίσεως που θα συνεπαγόταν η μερική ή πλήρης σώρευση των εφαρμοστέων νομοθεσιών (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 42 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι υφίσταται αντικειμενική διαφορά μεταξύ, αφενός, της καταστάσεως ενός υπηκόου του οικείου κράτους μέλους που κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού και, αφετέρου, της καταστάσεως υπηκόου της Ένωσης που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως άλλου κράτους μέλους, εφόσον μόνον ως προς τον δεύτερο μπορεί να ισχύσει η αρχή της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, που προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού 883/2004, λόγω της διακινήσεως του στο εσωτερικό της Ένωσης.
- 43 Αντιθέτως, δεν υφίσταται καμία αντικειμενική διαφορά μεταξύ της καταστάσεως ενός υπηκόου κράτους μέλους που κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού και της καταστάσεως υπηκόου του ίδιου κράτους μέλους που κατοικεί στο κράτος αυτό και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφαλίσεως του εν λόγω κράτους, καθόσον, και στις δύο περιπτώσεις, τα εν λόγω πρόσωπα δεν άσκησαν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ένωσης και δεν μπορούν, επομένως, να επικαλεστούν την αρχή της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως.

- 44 Συνεπώς, εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, μπορεί να δικαιολογηθεί, υπό το πρίσμα του άρθρου 65, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, από την αντικειμενική διαφορά που υφίσταται μεταξύ του φυσικού προσώπου, υπηκόου κράτους μέλους, ο οποίος όμως κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του τρίτου κράτους αυτού και του υπηκόου της Ένωσης που κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του άλλου αυτού κράτους μέλους.
- 45 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να προστεθεί ότι τυχόν διαφορετική ερμηνεία θα ισοδυναμούσε με εφαρμογή υπέρ υπηκόου κράτους μέλους που κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, όπως ο F. Jahin, της αρχής της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού 883/2004, ενώ, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, η αρχή αυτή έχει εφαρμογή μόνο στους υπηκόους ενός από τα κράτη μέλη που υπάγονται στη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης ενός ή περισσότερων κρατών μελών.
- 46 Δεδομένου ότι η Συνθήκη ΛΕΕ δεν περιέχει καμία διάταξη η οποία να επεκτείνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στα πρόσωπα που μετοικούν προς τρίτο κράτος, πρέπει να αποτραπεί το ενδεχόμενο να παρέχει η ερμηνεία του άρθρου 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ως προς τις σχέσεις με τις τρίτες χώρες, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, τη δυνατότητα επικλήσεως της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε πρόσωπα που δεν εμπίπτουν στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2012, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, σκέψη 100).
- 47 Βάσει των ανωτέρω, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 63 και 65 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε νομοθεσία κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δυνάμει της οποίας ο υπήκοος του κράτους μέλους αυτού, ο οποίος κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του ΕΟΧ ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του εν λόγω τρίτου κράτους, υπόκειται, στο κράτος μέλος αυτό, σε επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από κεφάλαια ως εισφορά στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης που αυτό έχει θεσπίσει, ενώ ο υπήκοος της Ένωσης που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους μέλους απαλλάσσεται λόγω της αρχής της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού 883/2004.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

Τα άρθρα 63 και 65 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε νομοθεσία κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δυνάμει της οποίας ο υπήκοος του κράτους μέλους αυτού, ο οποίος κατοικεί σε τρίτο κράτος, πλην των κρατών μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ή της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, και υπάγεται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του εν λόγω τρίτου κράτους, υπόκειται, στο κράτος μέλος αυτό, σε επιβαρύνσεις επί των εισοδημάτων από κεφάλαια ως εισφορά στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης που αυτό έχει θεσπίσει, ενώ ο υπήκοος της Ένωσης που υπάγεται σε καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης άλλου κράτους μέλους απαλλάσσεται λόγω της αρχής της εφαρμογής της νομοθεσίας ενός μόνον

κράτους μέλους σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας.

(υπογραφές)